



# SZENTANDRÁSI HÍRMONDÓ

II. évf. 4. szám

Szerkesztette: Üveges Gábor  
Ignác Melinda

## **TARTALOM:**

- ❖ **Polgármesteri jegyzet**
- ❖ **A 2006-2010-es önkormányzati ciklus első éve**
- ❖ **Karácsonyi ajándékozási szokások**
- ❖ **A szaloncukor története**
- ❖ **Téli névnapok**
- ❖ **Civil hírek**
- ❖ **Aktuális**
- ❖ **Szólástér**
- ❖ **Gyermekfoglalkozás**
- ❖ **Receptgyűjtemény**

*„Ha az ünnep elérkezik az életedben, akkor ünnepelj egészen. (...)*

*Tisztáld meg belülről és kívülről. Felejtsd el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata.*

*Az ünnepet nemcsak a naptárban íráj piros betűkkel. Nézd a régiókat, milyen áhítatosan, milyen feltétlenül, milyen*

*körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek! Az ünnep a különbözőség. Az ünnep a mély és varázsos rendhagyás...”*

(Márai Sándor)

## **Tisztelt Olvasó!**

Ön most az egy éves „születésnapját” ünneplő *Szentandrás Hírmondót* tartja a kezében. Az előző esztendő decemberében elindított, háromhavonta megjelenő helyi folyóiratnak az a küldetése, hogy egy valóban közösségi termékként tájékoztasson, szórakoztasson, és erősítse azt az érzést, hogy Hernádszentandrás folyamatosan van mondanivaló, Hernádszentandrás nem csupán túlélni, hanem valóban élni és fejlődni akar az elkövetkező években.

Meggyőződésem, hogy Magyarország falvai nem kell, hogy egyet jelentsenek a tárgyi és szellemi lepusztultsággal. A túlzott panaszkodás és a meglévő negatívumok vélt okozóinak sorozatos megnevezése a felelősség folyamatos hátrításáról, tanácsalanságról árulkodik, s energiát vesz el a jövő útjainak keresésétől.

Látva a társadalmunkat, bizony megvan a szerepe a városoknak és a falvaknak is egyaránt. Nincs két egyforma ember, mások az igényeink, különböző élethelyzetek váltják egymást, melyek hatással vannak arra, hogy mikor éppen hol és milyen környezetben érezzük igazán jól magunkat.

A falvaknak nem kell tovább városiasodni a XXI. században, ugyanis ezzel elveszthetik varázsukat. A megfelelő infrastruktúra kiépülése után a nyugalmat, esztétikumot, természetességet, az új lehetőségeket kínálva komoly vonzerőt jelenthetnek mindnyájunknak. Ezen állapotok tetten érhetők Nyugat-Európa falvaiban, tehát nem romantikus ábránd csupán ez az irány.

Látjuk a jövőt, megvannak a céljaink, és hiszünk abban, hogy komoly és következetes munkával beindíthatóak ebben a térségben is a „fejlődés szinten tartható motorjai” a kistelepülések vonatkozásában. Nem a központi források emelése a záloga a jövő fejlődésének, hanem a lokálisan kifejtett munka, az ötletekhez önállóan kapcsolt szellemi és anyagi bázis előteremtése, ami a mi feladatunk.

A következő oldalakon szeretnénk egy kis ízelítőt adni a 494 lelkes Hernádszentandrás jelenéből, és kifejezni azt, hogy minden segítő szándékú embert, észrevételt, ötletet szívesen fogadunk, mert élő és működő közösséget csak együtt, egymással karöltve leszünk képesek kialakítani és fenntartani.

Elérhetőségeink:

Hernádszentandrás Község Önkormányzata

☒ 3852 Hernádszentandrás, Fő út 41.;

☎ 46/456-201, 46/556-210; Fax: 46/456-201;

Web: [www.hernadszentandras.hu](http://www.hernadszentandras.hu)

E-mail: [hszaonk@t-online.hu](mailto:hszaonk@t-online.hu); [uvegesg@freemail.hu](mailto:uvegesg@freemail.hu)

*Kellemes Karácsonyi Ünnepeket kívánok Önnek és Családjának!*

Üveges Gábor  
polgármester

### *A 2006-2010-es önkormányzati ciklus első éve*

Ami az önkormányzati munkát illeti, rendkívül tevékeny hónapokat hagytunk magunk mögött. Véget ért az az időszak a települések történetében, amikor érdemi intézkedések nélkül is szinten lehetett maradni. Az állam által biztosított forrás önmagában kevés. A sokszor emlegetett pályázatok nagyon hasznosak lehetnek, de nem feltétlen oldják meg a problémáink nagy részét. Önmagunkra, saját erőnkre, saját munkánkra van mindenképpen szükség az előrelépéshez.

Ha nem törődünk értékeinkkel, ha nem óvjuk a köztereket, ha nem gondozzuk a portáinkat, akkor előbb-utóbb semmi vonzó nem lesz Hernádszentandrásban.

Ellenkező esetben viszont üde színfoltja lehet Abaújnak a mi kis falunk, ahol a helybeliek otthonosabban érzik magukat, a vendégek és az átutazók pedig kellemes élményekkel lesznek gazdagabbak, és talán viszik tovább a település hírét.

Nyugat-Európában, sőt már a Dunántúlon is rájöttek arra a falvakban élő emberek, hogy ők is sokat tudnak tenni azért, hogy lakóhelyük szebbé váljon, és komoly fejlődésnek induljon.

Nagyon nagy a lemaradásunk, és bizony hosszú évek kitartó közös munkájára van szükség ahhoz, hogy érzékelhető változásokat érjünk el.

A jövő eredményei attól függnek, hogy milyen mértékben tudjuk képviselni a mindennapokban a következő gondolatot: „A vezetés cselekvést jelent, nem pozíciót...”.

#### **Beruházások, felújítások, eredmények:**

- Templomkert parkosítása
- Iskola épületének renoválása
- Óvoda udvarának és kerítésének felújítása, átépítése
- Óvoda udvarán pagoda építése, játékok elhelyezése, fásítás
- Ravatalozó felújítása
- Parkolóhely kialakítása a temetővel szemben lévő területen
- Ülőpadok elhelyezése (buszmegálló, ravatalozó)
- Fásítás (Temető út mentén, Művelődési Ház melletti területen, ravatalozóval szemben)
- Virágosítás (Temető út mentén, közterületeken, oszlopokon a Fő út mentén)
- Sportpálya kerítésének megerősítése, festése
- Sportöltöző festése, nyílászárók renoválása
- Gondozási Központ udvarának kavicsozása, kerítésének festése
- Szeméttárolók elhelyezése
- A körgát végénél lévő árkok feltöltése árvízvédelmi okokból
  
- „Szentandrás Hírmondó” címmel helyi újság megjelentetése 2006. decemberétől negyedévente
- Hernád TV megalakítása Ináncs községgel közösen
- Hernádszentandrás honlapjának aktualizálása

## Rendezvények Hernádszentandrás 2007-ben

Egy település fejlesztése során elért eredmények akkor lehetnek igazán fenntarthatóak és tartósak, ha megvannak hozzá a szükséges alapok, ha egymásra épülnek, ha a jövő hatékony részévé képesek válni. Ahhoz, hogy egy település arculata, jellege, hangulata megváltozzon, szükség van egy - a mindennapokban következetesen képviselt - stratégiára, melyben egyszerre kell jelen lennie a tárgyi és a közösségi fejlesztéseknek.

A helyi közösség erősítését és formálását szolgálják többek között a különböző rendezvények. Az alábbi események terveink szerint a következő években is hasonló tartalommal folyamatosan megrendezésre kerülnek.

**Május 23-án** első ízben Hernádszentandrás is csatlakozott az országos **Kihívás Napja** rendezvényhez, melyen a 700 fő alatti települések kategóriájában az első helyen végzett.

Hernádszentandrás **július 23-27.** között civil kezdeményezésre egy **Keresztyén Gyermektábor** zajlott, melynek keretében 14 és 18 óra között a környékről érkező mintegy 140 gyerek bibliai történeteket hallhatott, énekeket tanulhatott, kézműves -, valamint sportfoglalkozásokon vehetett részt.

Az immár hetedik éve megrendezett tábor szervezői most első alkalommal választották

Hernádszentandrás az esemény helyszínéül, s a szándékuk szerint a következő években is a település adhat otthont ezen értékes rendezvénynek.

**Július 26-án** csütörtökön 16 órától a hernádszentandrás református templomban adott **koncertet** Natalia Lipnitskaya belorusz és Pavlovits Dávid gitárművész a VI. Encsi Nemzetközi Gitárfesztivál keretében.

**Július 28-án** szombaton került sor a hernádszentandrás **Falunapra**, melyen reggel 8 órától egészen hajnalig várták a programok az érdeklődőket. Nagy tetszést aratott a miskolci Bányászzenekar zenés ébresztője, valamint a miskolci Baráthegyi Vakvezető és Segítő Kutya Iskola Alapítvány munkatársainak bemutatója, mely során a nézőközönséget is bevonták a különböző feladatokba.

Az 5 csapat részvételével zajló III. „Szentandrás Kupa” kispályás labdarúgó torna óriási izgalmakat hozott, melyet végül az encsi Tűzoltóság csapata nyert, megelőzve a második helyen végző hernádszentandrás alakulatot. Délután is a szórakoztatásé volt a főszerep. Fellépett az ináncsi Csillagok Dalkör, a kassai Thália Színház művészei nyújtottak felejthetetlen élményt, majd a Barock együttes zenélt, végül a napot egy disco zárta.

**Augusztus 5-én** vasárnap 18 órától a hernádszentandrás iskola udvara várta az érdeklődőket egy „**Zenés nyáresti piknikre**”, melyen az idelátogatók megsüthették szalonnájukat, a szervezők pedig biztosították mindehhez a zöldségeket, az italokat, a szalonnasütő helyeket, valamint a hangulatos - country és dixie - muzsikát játszó fellépőket. A rendezvény az Abaúji Művészeti Fesztiválhoz kapcsolódott.

A nyári programok zárásaként a helyi lakosok az önkormányzat szervezésében egy **Strandlátogatáson** vehettek részt **augusztus 10-én** Mezőkövesden.

### ***Hernád-völgyi Tehetségkutató Fesztivál***

A 2007. október 11-13. között Hernádszentandrás megrendezett fesztiválra 15 településről érkeztek a 6-14 éves korosztályhoz tartozó általános iskolai tanulók.

Az első nap vers, a második nap pedig ének és zene kategóriákban mutatták be tehetségüket a gyermekek egy nívós zsűri, és a szép számú közönség előtt.

Az első nap a zsűri elnöke Bánffy György színművész úr volt, aki a Magyar Versmondásért Alapítvány elnöke, de tagja volt Pólos Árpád, a kassai Thália Színház színművésze, G. Tóth Ferenc, a miskolci Régió Rádió riportere, valamint Zagyi Ferencné, az encsi Váci Mihály Gimnázium és Szakközépiskola tanára is.

A második napon zsűri elnöke Csehi Ferenc karnagy úr volt, aki Hernádszentandrás község díszpolgára 2003 óta. A zsűriben foglaltak helyet továbbá Zobai Béla zenetanár, Konyor Judit az Encsi Többcélú Kistérségi Társulás közoktatási szakértője, valamint Molnár István előadóművész is.

## SZENTANDRÁSI HÍRMONDÓ

---

Mindkét versenynap végén sor került a szóbeli értékelésre, és az eredmények kihirdetésére, viszont a díjátadás ünnepélyes keretek között a harmadik napon, október 13-án történt. Ekkor a kategóriák legjobbjai ismételten előadták azokat a műveket, melyekkel korábban szerepeltek. A nap második felében igazi hangulatos produkciók követték egymást. Először az ináncsi Csillagok Dalkör, majd az encsi Kazinczy Ferenc Általános és Művészeti Alapiskola Blockflöte Kamaraegyüttesének fellépése következett. A fesztivál méltó záróakkordját a *Kaláka együttes* nagy sikerű *koncertje* jelentette. A rendezvényünk szervezésében és lebonyolításában önkormányzatunkon, az Összefogás Hernádszentandrásért Alapítványon kívül a Hernádszentandrás Szociális és Közcélú Szolgálat vett részt, mely nagy szerepet játszik a helyi kulturális élet erősítése, valamint az ifjúsági munka területén. A magunk eszközeivel lehetőséget szeretnénk minden esztendőben teremteni a térség fiataljainak, hogy megmutathassák és megmérethessék tudásukat és tehetségüket a nyilvánosság, valamint egy nívós szakmai zsűri előtt. Tesszük mindezt egy olyan településen, ahol 1994-ben megszűnt az általános iskolai oktatás.

Ezen fórum lehetőséget kínált, és lehetőséget fog kínálni a jövőben is a szereplésre, arra, hogy felfigyeljenek mások is a meglévő értékekre, továbbá lehetőséget kínál, hogy akár egy sikeres élet első állomásaként szolgáljon.

### A Fesztivál díjazottjai:

#### **Vers-kategória 1. korosztály:**

1. helyezett: **Schultz Gellért** (Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Encs)
2. helyezett: **Hadházi Tibor** (Gárdonyi Géza Általános Iskola, Halmaj)
3. helyezett: **Zsarnai Vanessza** (Ilosvai Selymes Péter Általános Iskola, Abaújszántó)

#### **Vers-kategória 2. korosztály:**

1. helyezett: **Tóth Zoltán** (Bárczay Gábor Általános Iskola, Felsődobsza)
2. helyezett: **Kóházi Klaudia** (Arany János Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Ináncs)  
*hernádszentandrás lakos*
3. helyezett: **Petro Boglárka** (Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Encs)

#### **Vers-kategória különdíjasai:**

- *Települési különdíj:* **Fazekas Adrienn** (Kölcsey Ferenc Általános Iskola, Novajidrány)
- *Magyar Művelődési Intézet különdíjasa:* **Fási Vivien** (II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Hidasnémeti)
- *Magyar Versmondásért Alapítvány különdíjasa:* **Dömötör Édua** (Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Encs)

#### **Ének-kategória:**

1. helyezett: **Farkas Sarolta** (Ilosvai Selymes Péter Általános Iskola, Abaújszántó)
2. helyezett: **Saláta Bálint** (Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Encs)
3. helyezett: **Szűcs Alexandra** (Arany János Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Ináncs)

#### **Ének-kategória különdíjasa:**

- **Üveges Máté** (Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Encs)  
*hernádszentandrás lakos*

#### **Zene-kategória:**

1. helyezett: **Büdi Cintia** (Bárczay Gábor Általános Iskola, Felsődobsza)
2. helyezett: **Üveges Máté** (Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Encs)  
*hernádszentandrás lakos*
3. helyezett: **Petro Boglárka** (Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Művészeti Alapiskola, Encs)

#### **Zene-kategória különdíjasa:**

- **Benedek Ádám** (Ilosvai Selymes Péter Általános Iskola, Abaújszántó)

### ***Október 23-i megemlékezés, az 1956-os eseményekre utaló emlékmű-avatása***

Hernádszentandrás Község Önkormányzata és az Összefogás Hernádszentandrásért Alapítvány 2007. október 23-án 11 órától a hernádszentandrás *Emlékparkban* tartotta emlékműavatással egybekötött megemlékezését.

Az eseményen beszédet mondott Balog Zoltán országgyűlési képviselő úr, az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság, valamint a Polgári Magyarországért Alapítvány elnöke. Ez utóbbi szervezettől nyerte pályázaton az Összefogás Hernádszentandrásért Alapítvány az október 23-án felavatásra került, Kovács Bélának és általa a forradalomnak is emléket állító bronz domborművet, melyet Kligl Sándor szobrászművész készített, aki a Parlament épületével szemközt található egész alakos Kovács Béla szobor alkotója is egyben.

A megemlékezésen verset mondott a 2007. október 11-13. között Hernádszentandrásen megrendezett *Hernád-völgyi Tehetségkutató Fesztivál* egyik díjazottja, ezt követően pedig koszorúzásra került a sor.

### ***„Szentandrás Esték” - közéleti fórumorozat***

Egy település fejlesztése során elért eredmények akkor lehetnek igazán fenntarthatóak és tartósak, ha megvannak hozzá a szükséges alapok, ha egymásra épülnek, ha a jövő hatékony részévé képesek válni. Ahhoz, hogy egy település arculata, jellege, hangulata megváltozzon, szükség van egy - a mindennapokban következetesen képviselt - stratégiára, melyben egyszerre kell jelen lennie a tárgyi és a közösségi fejlesztéseknek.

A helyi közösség és a térségi kapcsolatok erősítését és formálását is szolgálják többek között a különböző rendezvények.

A „Szentandrás Esték” elnevezéssel útjára indult közéleti fórumorozat igyekezett különböző - az embereket általában foglalkoztató - témákat kínálni a közönségnek, valamint valamit visszahozni annak a régmúltnak az ízvilágából, amikor a hosszú őszi és téli estéken a lakosok egymásra találva beszélgetésekkel, közös tevékenységekkel töltötték idejük nagy részét.

A hagyományteremtés szándékával megszervezett esemény részletes programja a következők szerint alakult.

Helyszín: Művelődési Ház

Előadók: **Kiszelly Zoltán** politológus (október 16. 17:00)

**Dr. Pető Tamás** orvos (október 29. 17:00, november 12. 17:00)

**Lutián Imre** rendőr alezredes (november 8. 17:00)

**Moheb Ashya Hadi** református lelkész (december 5. 17:00)

**Dr. Csernus Imre** pszichiáter (december 11. 18:00)

### ***Szépkorúak Ünnepe*** (december 8. 13:00)

Helyszín: Művelődési Ház

Fellépnek: hernádszentandrás óvodások; Hernád-völgyi Tehetségkutató Fesztivál díjazottjai; Újvári Marika, Sarkadi László nótaénekesek

### ***Adventi koncert*** (december 15. 16:00)

Helyszín: Református templom

Fellép: Sárospataki Művelődés Háza Kamarakórusa

Vezényel: Csehi Ferenc karnagy, Hernádszentandrás díszpolgára



## Karácsonyi ajándékozási szokások a nagyvilágban

A karácsonyi ünnepek évszázadokig a Húsvét árnyékában álltak. Csak a XIX. századra vált Európaszerte a karácsony az első számú keresztény ünneppé és vált fokozatosan családi eseménnyé.

A szeretet ünnepének szokáskörében a nemzeti sajátosságokat hordozó étkezési hagyományok mellett lassanként kialakult az ajándékozás rítusa is. A karácsonyi ajándékozási tradíciók ugyan szinte országokként és nyelvterületenként mások, azért nem nehéz észrevenni a hasonlóságokat.

Az európai országokban mindenütt állítanak a német hagyományok szerint elterjedt szokásként karácsonyfát. Ennek, illetve az otthonok, valamint az utcák, köztetek díszítésének azonban nincs mindenütt olyan nagy kultusza, mint a német nyelvterületen, avagy az északi országokban. A gyerekek természetesen mindenütt azért is várják a karácsonyt, mert ilyenkor ajándékokat kapnak.

A magyar családokban általában a Jézuska, vagy a Téliapó hozza a meglepetéseket.

A velünk szomszédos *Ausztriában* Christkindl, vagyis karácsony szülötte az ajándékhöző. *Németországban* Weihnachtsmann, vagyis Téliapó (szó szerinti fordításban Karácsonyapó) a „felelős” a csomagok fenyőfa alá „csempészéséért”.

Az *angoloknál* Father Christmas-re (szó szerint szintén Karácsonyapónak fordítható) várnak a gyerekek. A mi szokásainktól eltérően az angol gyerekek nem Szenteste (Christmas Eve), hanem december 25-én reggel kapják meg a csomagokat. A brit mesék szerint a Téliapó a kéményen keresztül érkezik, és a kandallóból bújik elő, az ajándékokat pedig egy hosszú, vastag zokniba rejti el.

A fenyőállítás tradíciója az angoloknál is Németországból érkezett, míg a Londonban felállított legnagyobb karácsonyfát hagyományosan Norvégiából hozzák.

*Svédországban* Szenteste a családi vacsora után a hagyomány szerint mindenki egyszerre bontja ki a karácsonyfa alá tett ajándékokat. Ezeket egyébként a Jultomten, vagyis egy manó hozza.

A szomszédos *Finnországban* (ne feledjük, az igazi Téliapó ezen a vidéken, Lappföldön lakik) a Téliapó nem akkor látogatja meg a gyerekeket, amikor ők alszanak. A finneknél a Téliapó a házba lépve hangosan megkérdezi: „lakik itt jó gyerek?”. Az igenlő válasz után a szakállas kosarából kiosztja az ajándékokat.

Az északi országokkal ellentétben Dél-Európában nem alakult ki jelentős Téliapó-kultusz.

*Olaszországban* és *Spanyolországban* az ajándékozás fő napja nem Szenteste, avagy karácsony napja, hanem Vízkereszt napja, vagy annak előestéje januárban. A gyerekek arrafelé a karácsonyi ünnepkört lezáró Vízkeresztkor várják az ajándékhözőt. Itália több vidékén La Befana, vagyis Vízkereszt szülötte hozza az ajándékokat. Olaszországban újabban, talán a külföldi hatásoknak is engedve, divatba jött Babbo Natale, azaz a Téliapó, aki természetesen nem vár januárig az ajándékok szétosztásával. Spanyolországban Vízkeresztkor a gyerekek a kitisztított, kifényesített cipőiket a küszöb elé teszik és abba kapják (a magyar Mikulás szokáshoz hasonlóan) az ajándékot. A spanyol gyerekek a bibliai napkeleti bölcstől (Három Királyok) várják az ajándékot. Különösen Baltasar, vagyis Boldizsár örvend nagy népszerűségnek.

*Portugáliában* is a cipők kerülnek a kandallók mellé (némiképp a brit mintát követve), hogy a kéményen keresztül érkező O Pai Natal (vagyis Téliapó, Karácsonyapó) titokban abba rejthesse az ajándékokat. Az angol hatást mutatja az is, hogy a portugál gyerekek is csak karácsony első napjának reggelén találhatják meg az ajándékokat. A kisebbik ibériai országban a gyerkőcök egy része a Téliapótól, míg másik része Jézustól várja a meglepetést.

Az *Amerikai Egyesült Államokban* a Karácsony fényét kicsit elhomályosítja a november végi Hálaadás ünnepe. A leginkább azonban talán a nagy játékgyártók és forgalmazók járnak jól, akik szinte minden új termékük világpremierjét az amerikai ajándékozási szezonhoz igazítják. És ami Amerikában jól fogy a játékboltok polcairól, azt az európai Téliapók is hamar felfedezik maguknak. Az amerikai gyerekek meséiben Santa Claus, azaz a Mikulás rénszarvas szánon érkezik, és az angol mintának megfelelően a kéményen keresztül lopózik be és rejti a fenyőfa alá az ajándékokat.

### A szaloncukor története

Jellegzetes karácsonyi csemege a szaloncukor, amelyből ma nagyon sokfélét vásárolhatunk. A szaloncukor híres mestercukrászok műhelyeiben született a múlt században, és csak nálunk maradt hagyományos ünnepi édesség. Ez a finomság otthon is elkészíthető.



Szaloncukrot már a múlt században készítették a cukrászok, de az édesség igazán a századfordulón vált divatossá. A reformkorban - francia minta nyomán - jött divatba a polgári lakásokban a fogadószoba, azaz szalon, ahol karácsonyfát állítottak, és így lett a fán lévő díszesen csomagolt csemege neve szaloncukor. Jókai még *szalonzukkedlinek* nevezte a szaloncukrot, ugyanis a cukorka neve a német salonzuckerl szóból ered. 1891-ben jelent meg Hegyesi József *magyar-francia szakács és vállalkozó* A legújabb házi czukrászat című kézikönyve, amelyben tizenhétféle szaloncukrot ír le, így pl.: szalon-ananász czukorkák, szaloncréme-bonbonok, szalon-marasquin-czukorkák, szalon-pisztác-czukorkák.

A budapesti Vendéglátóipari Múzeumban találhatunk régi szaloncukor-csomagoló sztanolpapírokat harmincféle színben, és megcsodálhatunk egy „ricselő gépet” is. Ez a masina tulajdonképpen egy rojtozó gép, amellyel a szaloncukor papírját egy mozdulattal lehetett berojtozni. A századfordulón és a két világháború között a cukrászok a sütemények mellett fagylaltokat, cukorkákat, bonbonokat és szaloncukrot is készítettek. A híres cukrászdákban nagy mennyiségű szaloncukrot készítettek az ünnepek előtt, volt hogy naponta 25-30 kg csokoládét is felhasználtak. A pozitív formákat átszítált rizslisztbe mártották, és az így keletkezett mélyedésbe öntötték a folyékony cukrot. Amikor a cukor megdermedt és megszáradt, kivették és becsomagolták. A papírra angyalkákat ragasztottak, és már lehetett is a karácsonyfára akasztani. Persze nem mindenki engedhette meg magának, hogy csillogó cukrászdában vásároljon szaloncukrot a fára, ezért sokan otthon készítették el a csemegét. Ha van időnk és kedvünk, mi is készíthetünk házi szaloncukrot a karácsonyfára.

#### **Íme, a recept:**

Hozzávalók: 1 kg (barna)cukor, 3 dl víz, ízesítő anyagok: darált dió, kakaó, mogyoró, marcipánmassza, kókusz, citrom. Bevonáshoz: csokoládés tortabevonó.

A cukrot a vízzel főzzük addig, amíg szálasodni nem kezd. Vékony drótból hajlítsunk gyűrűt, mártsuk bele a masszába, és próbáljunk meg buborékot fújni úgy, mintha szappanbuborékot fújnánk. Ha ez sikerül, akkor már megfelelő a cukor állaga. A masszát öntsük vízzel kiöblített porcelántálba, öntsünk a tetejére is egy kis vizet, és tegyük hideg helyre. Amikor már nem meleg, akkor fakanállal keverjük addig, amíg hófehér pép nem lesz belőle. A pépet osszuk annyifelé, ahányféle cukrot szeretnénk készíteni. Keverjük hozzá az ízesítőket. Ezután egy kicsit langyosítsuk meg, hogy jól kenhető legyen, és hideg tálcán simítsuk el 1,5-2 cm vastagságban. Amikor megdermedt a cukor és már vágható, akkor vizes késsel vágjuk kis téglalap vagy kocka formákra. Ha szeretjük, vonjuk be csokoládéval. Selyempapírt és színes csomagolókat vágjunk méretre, rojtozzuk be szélét, és csomagoljuk be a cukorkákat.



## Néhány téli névnap

December 3.	<b>Ferenc</b>	Francia-latin eredetű név. <i>Jelentése: francia</i>
December 4.	<b>Borbála</b>	A görög eredetű Barbara magyaros módosulata.
December 6.	<b>Miklós</b>	A Görög eredetű Nikolaosz névből ered. <i>Jelentése: győzelem és nép</i>
December 10.	<b>Judit</b>	Héber eredetű név. Betulia várát megmentő szent életű özvegy neve. <i>Jelentése: zsidó nő</i>
December 12.	<b>Gabriella</b>	Héber-latin eredetű név. A Gábor női párja. <i>Jelentése: Isten bajnoka</i>
December 13.	<b>Luca</b>	A latin eredetű Lúcia régi magyar formája. <i>Jelentése: hajnali</i>
December 24.	<b>Ádám</b>	Sumer-Héber eredetű név. A Biblia szerint az emberiség ősatyja. <i>Jelentése: ember, atyám</i>
December 24.	<b>Éva</b>	Héber eredetű név. A Bibliában az első asszony neve, amelyet Ádámtól kapott. <i>Jelentése: életet adó</i>
December 26.	<b>István</b>	Görög-latin-német-magyar eredetű név. <i>Jelentése: koszorú</i>
December 27.	<b>János</b>	Héber-görög-latin eredetű név. A Biblia szerint apostol, aki az elsők között csatlakozott Jézushoz. <i>Jelentése: Isten kegyelme</i>
December 30.	<b>Dávid</b>	Héber eredetű név. A Biblia szerint művész. Ő győzi le az óriást, Góliátot, majd Izrael királya lesz. <i>Jelentése: kedvelt, szeretett, egyesítő</i>
December 31.	<b>Szilveszter</b>	Latin eredetű név. <i>Jelentése: erdő mellett lakó férfi</i>
Január 1.	<b>Fruzsina</b>	Görög-magyar eredetű név. <i>Jelentése: öröm, vidám</i>
Január 2.	<b>Ábel</b>	Héber eredetű név. A Biblia szerint Ádám és Éva második fia, akit testvére Kain megölt. <i>Jelentése: lehelet, mulandóság</i>



### Civil hírek:

Az

#### **Összefogás Hernádszentendrásért Alapítvány**

nevében engedje meg, hogy ezúton is bemutassam Önnek Hernádszentendrás első civil szervezetét.

2004. február 13-án a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság bejegyezte, s ezáltal hivatalosan is megalakult az Összefogás Hernádszentendrásért Alapítvány.

A számos megfogalmazott célkitűzésen túl az Összefogás Hernádszentendrásért Alapítvány is egyfajta fórumot akar teremteni azon emberek számára, akik Hernádszentendrás fejlesztésében, segítségével különféle módon részt kívánnak venni, tanácsaikkal, javaslataikkal a település előrelépéséhez szeretnének hozzájárulni. Az Összefogás Hernádszentendrásért Alapítvány adni akar, hozzá kívánja tenni tagjainak kapcsolatait, ötleteit, szellemi bázisát a meglévő helyi folyamatokhoz. Az Összefogás Hernádszentendrásért Alapítvány egyben közhasznú szervezet is, mely az alábbi célokat tűzte ki maga elé: a falusi turizmus elősegítése; a község külső arculatának rendezetté tétele; tehetséges gyermekek támogatása; helyi megmozdulások támogatása, szervezése; kulturális rendezvények szervezése; a falu kedvező adottságainak propagálása; a célok megvalósításához szükséges források felkutatása, pályázatok írása.

A nyolcfős kuratóriummal rendelkező alapítvány a helyi önkormányzattól függetlenül tevékenykedik, s a kölcsönös együttműködés a község életében döntő változásokat indíthat el. Az Összefogás Hernádszentendrásért Alapítvány elnökeként mondhatom, hogy szervezetünk célkitűzéseivel összhangban, Hernádszentendrán részt kívánunk venni a település fejlesztésében, a közösségi élet erősítésében, s lehetőségeinkhez mérten az esélyegyenlőségre törekedve a fokozatos leszakadás megakadályozásában.

Anyagi bázisunkat többnyire a pályázati pénzek, valamint a magánszemélyek felajánlásai képezik, jelentős viszont a község érdekében elvégzett társadalmi munka mértéke. A 2004. évben hozzávetőleg 400.000 forintot, a 2005. esztendőben mintegy 1.000.000 forintot, a 2006. évben közel 1.200.000 forintot tudtunk a falu javára visszaforgatni, de azon vagyunk, hogy ez a mérték évről-évre nagyobb legyen.

Az Összefogás Hernádszentendrásért Alapítvány nevében engedje meg, hogy tájékoztassam a közel 4 esztendőben folytatott tevékenységeinkről, az elért eredményeinkről, melyeket igyekszünk a jövőben is folyamatosan bővíteni a hernádszentendrasi közösség és a térség javára:

- Hernádszentendrás Község Önkormányzatával közösen elkészítette a település *üdvözlőtábláját*.
- *ECDL-tanfolyam* megszervezése a hajdani Belügyminisztériumtól kapott 600.000 Ft pályázati támogatásból, amely nyomán 8 hernádszentendrasi lakos számítástechnikai képzéséhez járult hozzá az alapítvány.
- Megjelent a - mintegy 240 oldalas - *Hernádszentendrás monográfiája* című könyv községünk történetéről, mely egy egykori hernádszentendrasi lakos komoly anyagi támogatásának köszönhetően valósulhatott meg.
- A megalakulásunk óta *minden éven könyvjutalmat adtunk át* Hernádszentendrás legjobb alsó-, illetőleg felső tagozatos általános iskolai tanulójának.
- *Emlékparkot* alakítottunk ki mintegy két év alatt saját forrásból, minisztériumi támogatásokból, magánszemélyek felajánlásaiból. Mindezen törekvésnek az volt a célja, hogy Hernádszentendrás rendelkezessen egy olyan kulturált közterülettel, ahol méltóképpen megtarthatóak különféle megemlékezések, rendezvények, és ahol a helyi és hajdani hernádszentendrasi lakosok is megpihenhetnek.
- Az Emlékpark 2006 júniusában, a Hernádszentendrán rendezett jubileumi „X. Szentandrás nevű települések találkozója” keretén belül került átadásra, mely ünnepi eseményt a miskolci bányászzenekar és a kassai Thália Színház művészeinek fellépése gazdagította.

## SZENTANDRÁSI HÍRMONDÓ

---

A parkon belül egy olyan emlékmű-együttest alakítottunk ki egy neves fafaragó művész segítségével, mely a maga nemében egyedülálló a térségben, és amely az *András-kereszt motívum* középpontba állításával tiszteleg a község múltja előtt.

- *Sportnapot* és a *Bojtorján együttes jubileumi koncertjét* szerveztük meg 2006 nyarán pályázati támogatásból.
- „*Gyerekkarácsonyi rendezvényeket*” szerveztünk, és szervezünk 2007. decemberében is, ajándékosztással a hernádszentandrás óvodában.
- „*Adventi komolyzenei koncerteket*” rendeztünk a helyi református templomban. Felléptek az elmúlt években a Sárospataki Művelődés Háza Kamarakórusa, valamint a miskolci Palota Rézfúvós Kvintett.
- Az Emlékparkot *továbbfejlesztettük, virágosítottuk, új kerítéssel láttuk el.*
- Pályázati támogatásból számítógépet, monitort, valamint egy multifunkciós nyomtatót vásárolhatott az alapítvány.
- Szintén pályázati forrásból hozzá tudott járulni a Hernádszentandrás első ízben megrendezett Hernád-völgyi Tehetségkutató Fesztivál költségeihez.
- Létrehoztuk Magyarországon először, a *Magyar Történelmi Ünnepek Emlékdombját*, melyen helyet kapnak az államalapítás, az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc, valamint az 1956-os forradalom szellemét és üzenetét megidéző alkotások.
- Pályázati támogatásnak köszönhetően *2007. október 23-án avattuk fel a Kovács Bélának és általa a forradalomnak is emléket állító domborművet*, mely egy nagy földomb tetején áll a magyar történelmi ünnepek időrendiség szerinti harmadik pilléréként. A másik két pillér felállítására 2008. március 15-én, illetőleg 2008. augusztus 20-án kerül majd sor, teljessé téve és megvalósítva ezzel a hernádszentandrás *Magyar Történelmi Ünnepek Emlékdombját*.
- Hernádszentandrás Község Önkormányzatával közösen megszerveztük a „Szentandrás Esték” közeleti fórumorozatot, melyhez pályázati forrásból elnyert összeggel is hozzájárultunk.

Az Összefogás Hernádszentandrásért Alapítvány nevében tisztelettel megköszönök minden eddigi támogatást, s külön köszönöm azoknak, akik a személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával - összértéke 91.492 forint - szintén szervezetünket segítették a vállalt céljainak minél hatékonyabb megvalósításában.

Az alapítvány egyik legfontosabb feladata, hogy építse és ápolja a hernádszentandrásiak közösségét, függetlenül attól, hogy tagjai jelenleg az ország vagy a világ mely pontján élnek. Hernádszentandrás egyaránt otthona azoknak, akik 2007-ben is itt élnek, otthona azoknak, akiket az élet más területre sodort, de a hernádszentandrás gyökereket a mai napig őrzik, és otthona mindazoknak, akik a szívükön viselik a település sorsát.

Az alapítvány elnökeként, és Hernádszentandrás polgármestereként mondom, hogy nem fogunk megfélemleni azokról, akik valamivel is hozzájárultak ahhoz, hogy a település fejlődhessen, arculata szebbé, hangulata vonzóbbá váljon, neve és híre minél szélesebb körben legyen ismert.

*Az Összefogás Hernádszentandrásért Alapítvány*  
a 2007. évtől vált jogosulttá a személyi jövedelemadó 1 %-ának igénybevételére,  
melynek felajánlását, és bármilyen egyéb támogatást  
a 2008. esztendőben is köszönettel fogad.

Üveges Gábor  
elnök

**Összefogás Hernádszentandrásért Alapítvány**  
3852 Hernádszentandrás Fő út 38/A; Web: [www.hernadszentandras.hu](http://www.hernadszentandras.hu)  
Tel.: 20/392-2784; E-mail: [uvegesg@freemail.hu](mailto:uvegesg@freemail.hu)  
**Számlaszám:** 11734097-20019701  
**Adószám:** 18444900-1-05

### Aktuális:

- Ismételten felhívjuk a figyelmet arra, hogy önkormányzatunk **minden 60 év fölötti hernádszentandrási lakos**, valamint a **Gondozási Központ által nappali szociális ellátásban részesülő személy** számára – az előző év gyakorlatához hasonlóan – rendelkezésre bocsátja közmunkásait **a téli tűzifa összevágásában és bepakolásában, a szén belapátolásában,** valamint **a hó eltakarításában** való segítségnyújtás céljából.

*Jelentkezni folyamatosan lehet a Polgármesteri Hivatalban vagy a Gondozási Központban személyesen vagy telefonon. A munkavégzés ingyenes, és a jelentkezések sorrendjében történik! A szolgáltatás munkanapokon 8 és 14 óra között vehető igénybe!*

- Ismételten felhívjuk a tisztelt lakosság figyelmét arra, hogy *bekerítetlen ingatlanon ebet szabadon tartani tilos*, s az állatok a lakosság nyugalma és biztonságát, a közterületek épségét és tisztaságát nem veszélyeztethetik.

*Az állattartás helyi szabályairól szóló rendelet* – mely teljes tartalmában hozzáférhető és megtekinthető a helyi Polgármesteri Hivatalban az ügyfélfogadás időszakában - szabályainak megsértése esetén a polgármester az állattartást korlátozhatja vagy megtilthatja. Amennyiben súlyosabb cselekmény valósul meg, szabálysértés következik be, és 30.000 forintig terjedő pénzbírság szabható ki. Ezen intézkedés megtételére a közelmúltban tapasztalható állapotok miatt minden érintett számíthat.

- A téli időszakban fokozottan fennáll a veszélye a különböző lopásos bűncselekményeknek. Arra kérjük a tisztelt lakosságot, hogy értékeiket védett helyen tárolják, az esti időszakban lakásaikat ajtaját tartsák zárva. Bármilyen gyanús eseményt észlelnek, azonnal hívják a rendőrséget az éjjel-nappal elérhető 107-es számon, valamint jelentsék mindezt a Polgármesteri Hivatalban is.

### Szólástér:

#### **Gondolatok**

Ó, Bárcsak mindent kezdhették előlről  
Lesújt rám a jelen és múlt.

Bárcsak lehetnék újra kamasz gyerek  
Kezemmel szívárvány buborékokat fűjnek  
Fel-felröppenő vággyal...

Ó, Bárcsak jönnének vissza azok a gyermekkori  
áldott szürke hétköznapiak,  
Tele fáradtsággal, veríték szaggal, velőt  
mozgató százféle bajjal...

Ó, Bárcsak ne így lennék élve eltemetve,  
Ellenségeim nélkül meghalni és nem  
egyszerre...

A napok sora megannyi temetés  
Ez van még hátra? Ez maradt? Ez a kevés?

Ó, Bárcsak mindent kezdhették előlről  
Új utakon járva kitörnék a körből...

#### **Anyákhoz**

Ne szülj lelket jó anya  
Mégfertőzik a fiad!

Tiszta lelkét megveszik  
Ha nem adja, megeszik.

Ne szülj lelket jó anya  
Elnyomják majd a fiad!

Ne szülj lelket jó anya  
Keselyűké az igaz!

Dögkeselyűk, sakálok  
Tiszta lelkét ne bántsatok!  
Tiszta lélek kell nekünk  
Benne van a reményünk...

**(Balog András versei)**  
Hernádszentandrás

## Gyermekfoglalkozás:

### *Illatozó narancsok*

A narancs ugyanúgy hozzátartozik a karácsonyi ünnephez, mint a „piros alma, mogyoró”. Szurkáljunk fogpiszkálóval karácsonyi motívumokat például csillagot és holdat a narancsra. Egy tésztakiszúró forma is alkalmas a minta felrajzolására, ha kb. 1mm mélyen benyomjuk a narancs héjba. Dugdossunk sűrűn szegfűszeget a bekarcolt körvonalba. Különösen illatos lesz a narancs, ha éles késsel szélesebb mintát vágunk ki a héjból. Saját ötleteink szerint is készíthetünk különféle mintákat.



### *Só-liszt gyurma díszek*

#### Recept:

- ❖ 3 csésze liszt
- ❖ 2 csésze só
- ❖ 1 ¼ csésze víz (langyos)



Keverjük össze a lisztet és a sót, majd adjuk hozzá a vizet. Azután gyúrjuk össze a masszát, és letakarva hagyjuk pihenni 15 percig. Ha a massa túl lágy adjunk hozzá egy kis lisztet.

Formázzunk előbb egy golyót, majd lapítsuk le 1 cm vastagságúra. Ezután karácsonyi motívumokat vágathatunk ki a tésztából (karácsonyfa, csillag). Segítségünkre lehet süteményszaggató, de az ügyesebbek tompa késsel is kiszabhatják a mintákat.

Ezután egy drótdarabot hajlítsunk karikára, és szúrjuk felülről a még puha masszába. Szárítsuk meg, vagy süssük ki a formákat. A díszeket ezután temperával fessük színesre. Miután megszáradtak szalagra, vagy damilra kötjük a karikákon lógó karácsonyi motívumokat, amit aztán egy fapálcikára rögzítünk. Az elkészült gyermekmű, szép dísz lehet ajtóknak, csillároknak.

## Receptgyűjtemény:

### *Diós bejgli*

Hozzávalók a tésztához: 60 dkg liszt, 30 dkg főtt áttört burgonya, 25 dkg margarin, 20 dkg cukor, csipetnyi só, 1 dl tejföl, 1 dl meleg tejben futtatott 1 dkg élesztő.

A töltelékhez: 60 dkg dió, 45 dkg cukor (melyet citrom- vagy narancshéjjal, mazsolával, vaníliás cukorral, rummal ízesíthetünk).

Elkészítés: A tésztához az összes hozzávalót összegyűrjük, majd három adagra osztjuk. A töltelékhez a cukrot kevés vízben felfőzzük, összekeverjük az ízesítőkkel, és 3 részre osztva megtöltjük vele a tésztát. Kizsirozott tepsibe tesszük, tojás sárgával megkenjük, fél órát hideg helyen szikkasztjuk, majd másodszor is bekenjük tojás sárgával. Előmelegített sütőben 180 fokon 45 percig sütjük.

### *Mézes csók*

Hozzávalók: 50 dkg finomliszt, 15 dkg kristálycukor, 25-30 dkg olvasztott méz, 15 dkg margarin, 1 db tojás, 1 dl tejszín, 1 evőkanál szóda bikarbóna, 1 evőkanál őrölt fahéj, 1-1 kávéskanál gyömbér por, őrölt szegfűszeg.

Elkészítés: A vaját, a cukrot és az olvasztott mézet habosra keverjük, a lisztet a szóda bikarbónával és a fűszerekkel szintén elkeverjük, a tejszínt és a tojást a vajas mézhez adjuk, majd a fűszeres liszttel tésztát gyúrunk belőle. Egy éjszakára hűvös kamrába, vagy hűtőszekrényben pihentetjük, másnap lisztezett deszkán kinyújtva pogácsaszaggatóval „csókokat” készítünk belőle. Sütőlemezre fektetve előmelegített sütőben közepes lángon világos barnára sütjük. A csókokat 3-4 nap tárolás után fogyaszthatjuk, mert ez időre tésztája finom puha lesz.

### *Házi tojáslikőr*

Hozzávalók: 0,5 liter tej, 5 tojássárgája, 40 dkg cukor, 2 csomag vaníliás cukor, 1 evőkanál rum, 3,75 dl vodka

Elkészítés: Felvert tojássárgájához keverjük a cukrot, vaníliás cukorral ízesítjük, habosra keverjük. Lassan hozzáadjuk a lehűtött, felforralt tejet miközben folyamatosan keverjük. A vodkával és a rummal ízesítjük.